

Karuselis griežas

Izrāde *Rondo* – divi aktieri nospēlē 10 seksuālo partneru kombinācijas

ANDREJS Jarovojš ir talantīgs režisors. Varbūt šķiet dīvaini tā sākt recenziju, bet man liekas svarīgi to pateikt. Ar dažādiem minimālistiskiem izteiksmes līdzekļiem (atsvešinājuma tehnikām, kustību, balsi, skaņām) Jarovojš strādā kā īsts burvis – neviens Latvijā ar to nevar sacensties. Tomēr viņš nav plaši pazīstams vai populārs mākslinieks. Kāpēc?

Skatoties viņa izrādes, rodas sajūta, ka režisoram interesē tikai iestudējuma forma, gandrīz nekad – varoņi vai vēstījums. Vismaz man viņa izrādes lielākoties atstājušas iespaidu kā smalki, bezgala skaisti ietinamie papīriši, no kuriem gribētos iztīt tikpat izsmalcinātu kārumu. Taču uzduries kaut kam, kas gaidām izrādās absolūti neatbilstošs, teiksim, ledenei trifeles vietā. Nav jau slikti, tomēr, līdzīgi kā jaukā ebreju anekdotē, rūgtums paliek. (Zāra pēc viesībām zvana draudzenei: zini, pēc jūsu aiziešanas nevarējam atrast

Recenzijas autore —
Zane Radzobe,
žurnāla *Ir*
teātra kritiķe

sudraba karotīti. – Tiešām domā, ka nozagām? – Nē, viss kārtībā, at-radās. Bet rūgtums palika.) Un tad noskatījos izrādi *Rondo*.

Izrādi Ģertrūdes ielas teātrī (ĢIT) rāda kopš augusta beigām, bet, kā jau neatkarīgajos teātros ierasts, salīdzinoši reti, tāpēc to noskatījos tikai tagad. Teātra nelielā zālīte ir pilna, publika arī interesanta: hipsteri un teatrāļi skaita ziņā zaudē dažādu vecumu pāriem, kas nolēmuši nedēļas nogali sākt uz kulturālas, bet pikantas nots. Jaukākais ir tas, ka apmierināti paliek visi – gan tie, kam *Rondo* ir prelūdija ballītei, gan teātra gardēži un visi pārējie ar'. (Vienīgi pusaudžus līdzī nediediet – tēma patiešām «karsta», teātris neiesaka iestudējumu līdz 16 gadu vecumam, lai gan nekā tāda, kas jaunākus skatītājus varētu traumēt, tomēr nav.)

Rondo ir savulaik skandalozas Artūra Šniclera lugas pārstrādājums, adaptēts 21.gs. sākuma Rīgā (dramaturģijas jautājumos režisoru konsultējusi Sandija Kalniņa). Stāsts ir par savdabīgu attiecību karuseli, kurā griežas desmit pāri (tas ir, seksuālo partneru kombinācijas). Prostitūta

pārģuļ ar taksistu; taksists pārģuļ ar aukli; aukle – ar studentu... Un tā tālāk, līdz izveidojas noslēgts aplis. Varoņos var atpazīt konkrētus tipus, viņus raksturo nevis vārdi, bet sociālās lomas (rakstnieks, modele, ārsts, sieva, vīrs, mīļākā), saista nevis emocionālas saiknes, bet seksuāla pievilksnās – nejausi vienas nakts sakari, arī ilgstošas attiecības, ko pie dzīvības notur sekss (biežāk ar kādu citu, ne obligāti savu «oficiālo» otro pusīti). Iestudējumā ir

strādā ar stilizētiem tēliem. Darbība notiek neitrālā telpā – melni tapsētā studijā, kur bez aktieriem atrodas vēl tikai paliels galds, divi krēsli un mikrofoni. Spriedzi nospēlē aktieri – ar intonācijām, skatieniem, grimāsēm, ķermeņa kustību. Gan Čivželei, gan Upeniekam šīs ir lieliskas lomas – saspēli, abu darba niansētību ir bauda skatīties.

Bet labākais – pa vidu azartiskajai, pēc savas būtības it kā teatrāla-

Spraigajā izrādē nav nekā lieka, un nekā arī nepietrūkst

jai izrādei viņiem izdodas nospēlēt varoņu šķietami tipiskās, bet tik cilvēciski pazīstamās pieredzes – bailes, kompleksus, vēlmes, emocijas, maldus. Izrādē nenotiek nekas atklāti seksuāls, un tomēr tā ir ļoti erotiska. Arī paradoksāla, skumjā, drusku biedējoša (izrādē neuzkrītoši tiek apspēlēta arī maksa, ko šīs dzīves karuselī no tā dalībniekiem paņem – ekonomiskā, emocionālā, fizioloģiskā) un ļoti asprātīga – viss redzamais ir tik atpazīstams un saprotams... Bet galvenais – sprraigajā izrādē nav nekā lieka, un nekā arī nepietrūkst. Apaļa izrāde savā pilnīgumā – īstenībā jau tas ir retums. Domāju, šīs ir viens no labākajiem šīs sezonas iestudējumiem. ●

Desmit vīriešu un desmit sieviešu lomas izspēlē Jana Čivžele un Mārtiņš Upenieks

desmit sieviešu un desmit vīriešu lomas, ko Jarovojš, akcentējot Šniclera pārliecību, ka runa šajā karuselī nūdien nav par personībām, bet tikai ķermeņiem (un ķermeņi, galu galā, darbojas pēc vieniem principiem), liek spēlēt diviem aktieriem – Janai Čivželei un Mārtiņam Upeniekam. Efekts ir satriecošs. Gan no teātra

mākslas puses, ļaujot aktieriem izspēlēt apbrīnojamu varoņu kaleidoskopu. Gan pēc jēgas.

Režisoram izdevies apvienot savu kaislību pret formu ar materiāla saturu. Forma šajā gadījumā ir saturs, un tā ir brīnišķīga – paradoksāla, eleganta, nemitīgi mainīga, bet izsmalcināti vienkārša. Lai arī iestudējumu veido desmit ainiņas, kas visas ir par vienu un to pašu, proti, seksuālu aktu, Jarovojš nevienu neizgērbj, neko neimītē, bet asprātīgi

RONDO.

Nākamās izrādes
15.novembrī,
2. un
16.decembrī.
5–9 eiro